

Barkeryds Hembygdsförening

Hembygdsföreningen bildades 1963 genom att den kyrkliga organisationen i Barkeryds församling ändrades från kyrkostämma till kyrkofullmäktige. Efter dess första sammanträde togs en fråga upp utöver fastställda ärenden. Vem tar vara på socknens anrika historia? Detta blev en fråga som måste få ett svar. Resultatet blev att en kommitté på fem personer ur fullmäktige valdes. Efter två träffar beslutades att bilda Barkeryds hembygdsförening vilket också gjordes den 3 mars 1963. Det tillsattes en styrelse som fortsatte att söka intresserade medarbetare för att bevara bygdens historia. Man planerade en hembygdsfest lördagen den 30 juni på Långåsa ungdomsgård. Programmet bestod av musikkår från Forserum, hembygdstal av kyrkoherde Henning West, sång av kyrkokören, lotteri, servering, visning av verktyg och föremål samt en presentation av verksamheten av ordföranden. Det blev en lyckad hembygdsfest. Hembygdsföreningen hade då 66 medlemmar vilket gjorde att styrelsen kunde utökas till nio ledamöter till kommande årsmöte. Sammankomsterna förlades till ungdomsgården i Långåsa. Genom forskning i bygdens historia, gårdar, torp, backstugor, kvarnar och fornminnen ökade intresset för dessa platser. Man besökte dessa viktiga platser i socknen, fick kontakt med människorna vilket resulterade i att två studiecirkel startades, Torpcirkeln och Byakistan. Studieförbundet bjöd på en ekonomisk ersättning och pengarna användes till att göra brännjärn med gamla bokstäver. Så blev torpen, med dessa torpskyltar, till stor del utmärkta. Detta gav goda kontakter och stort intresse som togs till vara när hembygdsgården senare växte fram. Målet var att få en gård där man kunde utveckla bygdens historia.

En vårdag 1969 fick man budet att torpet Nytorp Erikstorp 1:2 skulle annonseras ut till försäljning. Inlämning av annons till pressen skulle ske samma dag! I torpet hade det bott två generationer skomakare och utbildats lärlingar i skomakeri. Därefter blev dottern Salida Berglund ägare. Salida var en profil och känd som en godhjärtad kvinna. Hon i sin tur skänkte torpet till Frälsningsarmen, vilka nu var ägare. Hembygdsföreningen fick dagen på sig att ta chansen. Styrelsen träffades kl 18.00 och en halvtimme senare kom frälsningsarméns representant. Byggnaderna och den stora tomten (1 ha) var av intresse, en plats med anor! Kl 19.30 hade styrelsen förhandlat sig fram till ett köp av hembygdsgård. Detta till ett pris av 39 000 kronor, trots att det endast fanns 6 500 i föreningens kassa. På torpet fanns en enkelstuga från 1840 som under 1880-talet tillbyggt till parstuga. Efter köpet renoverades hela byggnaden. Stora delar av andra våningen togs i bruk som vävrum, för vävning av egen hembygdsdräkt eller sockendräkt med tillbehör. Dessutom vävdes dukar av eget odlat lin. I affären ingick även en 200-årig timrad torpladugård med spåntak och djurstall under markytan. Denna byggnad har samma taktäckning än i dag.

År 1970 flyttades hela hembygdsföreningens verksamhet till Nytorp och gården invigdes första söndagen i augusti. Invigningstal hölls av museichef Gunnar Lindkvist och frälsningsarmens musikkår i Nässjö marscherade från Barkeryds kyrka. Kyrkokören medverkade med sång och Hultamatörerna spelade teatern Husförhöret. Medlemsantalet hade då ökat till 250.

År 1971 bildade hembygdsföreningarna i Nässjö kommun Hembygdsrådet. Detta för att gemensamt presentera kommunens hembygdsarbete för kommun- och kulturnämnden samt lösa gemensamma frågor. En fråga var: vad gör vi för att bevara och visa alla de redskap, verktyg och maskiner inom lantbruk och binäring som skänkts till föreningarna? Svaret blev ett uppförande av en byggnad i två plan, 30x10 m, med byggnadsformen som en ladugård, på Barkeryds hembygdsgård. Här kunde föremålen, väl synliga, placeras i åldersklass och efter bruksanvändningsområde. Detta år byggdes även en utomhusscen med tillhörande omklädningsrum.

Lantbruksmuseet i Barkeryd med skolmuseum invigdes år 1976. Ett rum på andra våningen uppläts till skolsal med föremål och inredning från fyra nedlagda skolor i vår socken. En fin kombination då skolorna nu kommer på studiebesök.

Samma år skänkte Söderbergs möbler i Äng en historisk byggnad till föreningen. Vid inköp av mark för att utöka företaget, fanns på tomten bostadshuset till dåvarande kuskbostad vid Ängs-Sunds glasbruk. Delvis nedmonterat drogs huset på trailer till hembygdsgården där det stod på plats 1977 och uppkallades efter kusen Seth. Det stora rummet i stugan används numera som glasmuseum. När denna byggnad, *Sethastugan*, var färdig var det dags att följa hälsovårdsnämndens förslag och uppföra godkända toaletter.

Därefter kom *Källerydsstugan/Nohrsastugan*, mangårdsstuga från Källeryd, byggd på tidigt 1800-tal. När Fritz Axelsson byggde ny bostad fanns det ej plats för "Nohrsa stugan" varvid den skänktes till hembygdsgården. I februari 1982 monterades den ned och 22 april samma år var det taklagsfest på hembygdsgården. Därefter inreddes den till museum med olika utställningar.

Ett rum på första våningen inreddes till affär från Äng. Denna affär startades av Göteborgs filial från Forserum 1915 och övertogs 1929 och drevs fram till 1990 av Oskar och Stanny Johansson. Den hette då Oskar Johanssons Speceriaffär. Här återfinns varor, föremål, diskar och hyllor från begynnelsen. Ännu finns kryddofte kvar och när man stiger in upplever man en äkta lanthandel. Stora rummet inreddes för att visa länets och socknens stora utvandring till Amerika vilken orsakades av att Barkerydssonen Sven Magnus Swensson emigrerade 1836. På andra våningen finns hela samlingen av det nedlagda sockenbiblioteket som fanns i Barkeryd från 1890 till 1960. Här finns också en monter från Berglunds skomakeri samt två utställningar, *Damernas sida* och *Gubbarnas hörna*. Så en rörlig utställning av foto av glasplåtar och kopior som visar foto under 100 år vilka fotokommittén tagit fram och förstorat. De visar olika tider och sammankomster i helg och söcken. Dessutom fotograferas och katalogiseras alla inventarier av data- och inventariekommittén som till sin hjälp har haft en accessanställd person. Våren 2009 kom torpkommittén ut med en guidebok om torp och backstugor.

På hembygdsgården finns också två småhus, ett dass och en utomhusscen samt en herrgårdsgunga och hela gården inramas av smålandsgårdsgård. Med alla de drygt 13000 föremålen som vittnar om dåtid i vår bygd. Är intressanta för medlemmar och besökare i rätt miljö. En representativ miljö där man kan visa hembygdsarbetet och bevara bygdens historia för dåtid i nutid, för dagens och kommande generationer. Där bevarade byggnader och dit flyttade byggnader från olika miljöer finns och tillsammans ger en bra bild av Socknens historia. På det före detta torpstället som blev Hembygdsgården. Denna plats har utseende och läge för att ordna både små och stora sammankomster. Det som samlar flest är Hembygdsfesten som med ett växlande program och kortege har ca 1500-2500 deltagare. Söndagsöppet har vi 7 gånger under sommaren med underhållning, guidning och servering. En stor grupp är också besöken av skolbarn, som vi har 8-11 gånger/år med ca 600-700 elever totalt. Dessutom uthyrs hembygdsgården till Bröllop och dop.

Skötseln av hembygdsgården och parkeringen görs av våra stugvärdar och kommittéer. Allt tack vare intresserade medlemmar som är duktiga i olika yrkeskunnande och att organisera. Våra hembygdsvänner i Barkeryd gör detta för att vi älskar och värnar om vår hembygd, som presenterar denna miljö med byggnader och föremål, samt bygdens historia blir känd. Därför betyder det så mycket att Du & Jag får fram hur det varit och vad det betyder idag. Alla har en bakgrund som bygger på vår framtid. Låt oss arbeta vidare på DÅ, NU OCH FRAMTID.

Många tack till alla medarbetare och besökare som uppskattar hembygdsarbetet.

Nedtecknat av Alf Carlsson, Långåsa. 2010